

## **КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

DOI: 10.34015/2523-4552.2024.4.15

УДК 343.1

**Голубов А. Є.,**  
кандидат юридичних наук,  
старший науковий співробітник,  
доцент кафедри права гуманітарно-  
правового факультету Національного  
аерокосмічного університету  
ім. М. Є. Жуковського «Харківський  
авіаційний інститут»  
ORCID: 0000-0001-8608-4206

### **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ, ЯК ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

У статті наведено обґрунтування на користь позиції щодо віднесення до числа загальних завдань кримінального провадження завдання з забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Відмічається, що кримінальне провадження має важливе соціальне значення у вирішенні завдань правоохоронної спрямованості для особи, суспільства, держави. Саме тому, базуючись на конституційній zasadі визнання найвищою соціальною цінністю людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки у цій сфері діяльності держави, уповноважені державні органи та їх посадові особи повинні вживати вичерпних заходів до утвердження і забезпечення цих явищ, зокрема і безпеки особи. Вказується на важливе значення для особи забезпечення стану її безпеки у різних її аспектах. Виходячи з пріоритету утвердження та забезпечення прав і свобод людини, особі-учаснику кримінального провадження має бути забезпечена безпека участі у кримінальному судочинстві у всіх її аспектах.

Акцентовано на необхідності виключення на нормативно-правовому рівні у регулювання кримінальної процесуальної діяльності як самостійного завдання кримінального провадження вимоги забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Обґрунтовано, що право особи на безпеку (державний захист) у кримінальному провадженні є основою формування обов'язку уповноважених державних органів та їх посадових осіб по його утвердженню і забезпеченню. Стан забезпеченості безпеки особи у кримінальному судочинстві також може бути використано як критерій оцінювання його ефективності. Зроблено висновок, що нормативне закріплення як завдання кримінального провадження забезпечення безпеки

осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, сприяє утвердженню та забезпеченню прав і свобод особи у цій сфері та створенню необхідних умов для належного відправлення правосуддя.

**Ключові слова:** кримінальне судочинство; завдання кримінального провадження; безпека особи; забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства; гарантії прав і свобод особи; належне відправлення правосуддя.

**Постановка проблеми.** Буття людини залежить від стабільності її усунування у різних сферах. І такий стан неможливий без забезпечення стану безпеки, відсутності загроз та ризиків настання шкоди для особи будь-якого характеру. Взагалі, існування людини, можливість задовольняти ті чи інші потреб, реалізовувати належні їй права і свободи, належним чином здійснювати певні види діяльності залежить від того чи перебуває особа у стабільному та безпечному середовищі. Як вказується, безпека являє собою певну потребу і благо людини, де у широкому значенні безпека людини охоплює такі види безпеки: біологічну, фізичну, психологічну, екологічну, економічну, майнову, соціальну, природну, технічну, політичну, інформаційну тощо [1, с. 40]. Тому забезпечення безпеки особи у будь-яких сферах та у відповідних проявах поняття «безпека» є запорукою існування людини як вільної і рівної у своїй гідності та правах особистості. І держава та її уповноважені органи повинні здійснювати дії щодо забезпечення безпеки особи як учасників широкого кола правовідносин, зокрема і кримінальних процесуальних. Тому безпека особи у кримінальному судочинстві має важливе значення для особи, а забезпечення стану безпеки повинно мати місце у різних її аспектах. Отже, перед наукою кримінального процесу стоїть завдання поглиблення

бачення форм та способів гарантування безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Це сприятиме реальному утвердженню та охороні прав і свобод особи у кримінальному судочинстві, забезпечить реалізацію її права на справедливий суд.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика забезпечення безпеки учасників кримінального провадження була предметом дослідження зокрема у працях таких науковців як: І. В. Гловюк, О. О. Гриньків, Б. М. Качмар, В. В. Корецька, О. П. Корецький, А. О. Ляш, А. М. Орлеан, М. Л. Пасечник, П. В. Серебрянський, М. В. Тимчаль, В. П. Тихий. У їх роботах віднайшли своє відображення особливості кримінальної процесуальної діяльності з забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також специфіка її правового регулювання тощо. Так, наприклад, у монографічних дослідженнях М. В. Тимчаль «Кримінально-правова охорона в Україні осіб, взятих під захист» [2], О. О. Гриньків, А. О. Ляш «Заходи забезпечення безпеки у кримінальному судочинстві» [3], Б. М. Качмар «Механізм забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (кримінальний процесуальний аспект)» [4] основна увага приділена питанням сутності заходів безпеки та процесуального порядку їх застосування, особливостям реалізації

відповідних правовідносин, як і stosуються застосування заходів безпеки. Але питання місця забезпечення безпеки особи серед завдань кримінального провадження, обов'язку уповноважених держави забезпечити таку безпеку не отримує своє належне висвітлення. І можна зазначити, що воно і зараз не втрачає свого значення для подальшого удосконалення вітчизняного кримінального судочинства.

**Постановка завдання.** Метою статті є обґрунтувати доцільність визнання забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, як завдання кримінального провадження. Ця мета обумовлює постановку таких завдань: уточнення соціальної ролі кримінального провадження; аналіз конституційних засад взаємодії особи та держави; встановлення повноти правового регулювання права на безпеку особи-учасника кримінального судочинства та обов'язку уповноважених державних органів та їх посадових осіб забезпечити таку безпеку; опрацювання пропозицій з удосконалення кримінального процесуального законодавства у цій сфері.

**Виклад основного матеріалу.** Кримінальне провадження як окреме явище суспільного життя, держави та права має важливе значення для особи, суспільства, держави. У навчальній літературі слушно звернута увага, що кримінальний процес як вид державної діяльності є засобом захисту державного та суспільного ладу, правопорядку, прав та інтересів громадян від кримінальних правопорушень [5, с. 7], а також вказано на те, що кримінальний процес – один із напрямів реалізації дер-

жавної влади у сфері протидії злочинності [6, с. 11]. Таким чином, відповідна діяльність, здійснювана у цій сфері, відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності виникнення, розвитку та існування значного спектра суспільних відносин, захищаючи їх від правопорушень та злочинності, а також створюючи належні умови для реалізації їх учасниками наданих їм суб'єктивних прав та покладених на них юридичних обов'язків. І, як вказують науковці, саме, держава через спеціально створені нею органи здійснює протидію злочинності, охороняє конституційний лад, соціально-економічні, політичні й особисті права та свободи громадян, права та законні інтереси юридичних осіб від кримінальних правопорушень [5, с. 7]. Наслідком їх діяльності є забезпечення дотримання законності та правопорядку у суспільстві, запобігання беззаконню, гарантування прав та свобод особи. Все це певною мірою створює передумови для всебічного ствердження принципу верховенства права. У такому розумінні ролі кримінального провадження воно виступає формою реалізації державою її правоохоронної функції, виконує важливе соціальне призначення у вирішенні завдань правоохоронної спрямованості. Погодимося з думкою, що значення кримінального процесуального права, його позитивна роль у житті суспільства визначаються передусім тим, що воно встановлює ефективний порядок кримінального провадження, забезпечуючи умови для успішної протидії кримінальним правопорушенням, наділяючи органи держави, посадових осіб необхідними повноваженнями, створюючи передумови

для виконання завдань кримінального провадження [5, с. 30].

Завдання кримінального провадження, варто розглядати у декількох аспектах. Насамперед, вони діють як дороговказ на шляху здійснення уповноваженими державними органами та їх посадовими особами кримінальної процесуальної діяльності. Приміром, наголошується на тому, що для того, щоб досягнути певного результату під час здійснення будь-якої, у тому числі кримінально-процесуальної діяльності, необхідно вирішити ряд питань (завдань), де саме завдання, поставлені перед кримінальним провадженням, обумовлюють досягнення його цілей та виконання його соціального призначення [6, с. 19]. Тому через формулювання та постановку відповідних завдань, у досліджуваному випадку – це ст. 2 КПК України, діяльність дізнавача, слідчого, прокурора, слідчого судді, судді та суду отримує цілеспрямованість, визначеність та наповнення конкретним змістом. Зокрема автором вже була звернута увага на те, що для діяльності з розслідування, яка здійснюється правоохоронними органами, зокрема органами дізнання та досудового слідства, визначення мети такої діяльності, формулювання її є обов'язковою умовою належної організації та реалізації такої діяльності [7, с. 58].

З іншого боку, завдання кримінального провадження можуть виступати як критерії оцінки результатів кримінальної процесуальної діяльності. Адже навряд чи особа, суспільство та держава будуть задоволені, якщо в результаті нешвидко, неповного та упередженого розслідування кримінального про-

вадження і судового розгляду той, хто вчинив кримінальне правопорушення, не буде притягнутий до відповідальності, а невинуватий був обвинувачений або засуджений, а до окремих осіб був необґрунтовано застосований процесуальний примус. Таким чином, завдання кримінального провадження дають можливість як власне учасниками кримінального судочинства оцінити ефективність досудового розслідування та справедливості судового розгляду, дієвості, законності та своєчасності їх здійснення, а також це дає можливість суспільству дати оцінку кримінальному провадженню як реальному засобу забезпечення кожній особі права на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод людини, гарантованих Конституцією і законами України.

Нарешті, завдання кримінального провадження можна сприймати і як відображення законодавцем бачення ролі й значення кримінального судочинства, про яке було вказано вище. Як вже відмічалось автором, «формулювання мети кримінально-процесуальної діяльності є важливим чинником її систематизації та організації, забезпечує можливість оцінювання її результатів, сприяє вибору сил та засобів її досягнення, обумовлює здійснення її в певному режимі – режимі законності, а діяльність дізнавача та слідчого повинна будуватися та спрямовуватися саме з урахуванням мети кримінального процесу» [7, с. 61]. Формулюючи у ст. 2 КПК України відповідні положення цільового призначення кримінального провадження, законодавець визначає чим є для особи, суспільства та держави кримінальний процес (засіб захисту від криміналь-

них правопорушень), яку роль (охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження) у який спосіб (швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду) він має здійснювати і для чого (щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений). Вважаємо, що ці положення також знаходять своє відображення і на рівні засад кримінального провадження, адже як визначає ст. 7 КПК України зміст та форма кримінального провадження повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, у тому числі як вбачається, в частині визначення характеру, способу та мети здійснення кримінальної процесуальної діяльності. Зокрема вказується, що у новому КПК засади кримінального провадження та їх правовий зміст вперше закріплені в окремій главі (гл. 2 КПК) і такий підхід законодавця має виключно важливе значення, оскільки загальні засади (принципи) відображають сутність, зміст, структуру та форму кримінального провадження, характеризують його історичний тип, національні традиції, є керівними положеннями для закріплення його завдань [5, с. 62]. І можемо вести мову про певну синергію завдань та засад (принципів) сучасного кримінального судочинства у відображенні та закріпленні його мети, ролі та функцій у суспільному житті, державі та праві.

Відмічаючи важливе значення завдань кримінального провадження

для його організації та належної реалізації його ролі, варто здійснити їх аналіз з погляду повноти відображення у ст. 2 КПК України тих основних положень Конституції України, які визначають базові засади взаємодії людини та держави.

Так, вихідною тезою для такого дослідження є висловлена автором ще до прийняття нового КПК України думка щодо мети кримінального судочинства, принаймні того стану до якого воно має прагнути наблизитися та який має забезпечити. Як вбачається, у цьому контексті важливим моментом, що обов'язково слід взяти до уваги при вирішенні цього питання, є необхідність врахування положень ст. 3 Конституції України, в якій людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, де частиною державного механізму, його невід'ємною складовою є кримінальний процес (як система органів та відповідна діяльність). Тож метою кримінального судочинства пропонуємо вважати забезпечення прав, свобод та законних інтересів осіб, які приймають участь або залучені до кримінального судочинства [7, с. 60]. І такий підхід до характеристики змісту та спрямованості кримінального судочинства ще у більшому ступені має проявитися у змісті оновленого кримінального провадження, заснованого на сучасних уявленнях про цей вид державної діяльності в Україні саме як демократичної, соціальної та правової держави. Зокрема погоджуємося та підтримуємо думку, що для правильного розумін-

ня соціальної сутності кримінальної процесуальної діяльності в правовій державі основним є визнання вимоги зв'язаності держави правами й свободами людини і громадянина на конституційному рівні, де цей факт створює передумови для дотримання державою, її органами, посадовими та службовими особами прав і свобод людини та зв'язаності їх цими правами і свободами, а фундаментальним для розуміння сутності правової зв'язаності держави правами та свободами людини і громадянина є положення ч. 1 ст. 3 Конституції України [5, с. 29].

Відповідно до висловленої автором позиції та наведеної точки зору, варто вести мову про те, що завдання кримінального провадження повинні відображувати той сутнісний взаємозв'язок й особливості взаємодії людини та держави, що закріплені у Конституції України. У будь-якому разі норм ст. 3 Основного Закону, на погляд автора, мають віднайти своє відображення у КПК України, а їх утвердження та забезпечення у змісті кримінального провадження, у кримінальній процесуальній діяльності уповноважених державних органів та їх посадових осіб. І відповідно до цього людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека, які визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, мають, по-перше, визначати зміст і спрямованість діяльності держави у сфері кримінального судочинства, по-друге, держава у цій сфері повинна відповідати перед людиною за свою діяльність по їх гарантуванню та реалізації, по-третє, утвердження і забезпечення прав і свобод людини під час кримінального провадження

є головним обов'язком держави, уповноважених державних органів та їх посадових осіб.

І якщо проаналізувати текст ст. 2 КПК України та статті глави 2 «Засади кримінального провадження» КПК України на предмет відображення у них переліку явищ, наведених у змісті ст. 3 Конституції України (людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека), то можемо зазначити, що з їх числа саме явищу безпеки як на рівні завдань, так і у змісті основи кримінального провадження – його засад, законодавцем належної уваги не приділено. Так, питання захисту людини від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, визнання їх найвищими цінностями відображено у ст. 2 та ст. 8 КПК України. Аспект поваги до людської гідності, прав і свобод кожної особи закріплено у ст. 11 КПК України. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність як засада та право особи окремо закріплено у ст. 12 КПК України. Однак поза правового закріплення як на рівні завдань, так і засад кримінального провадження залишається така складова явищ, вказаних у ст. 3 Конституції України, як безпека. Хоча як елемент конституційної норми, беручи до уваги їх значення серед джерел кримінального процесуального права, безпека особи мала б віднайти своє належне відображення у КПК України.

З цього приводу у навчальній літературі зазначається, що Конституція України є джерелом кримінального процесуального права та має найвищу юридичну силу і пряму

дію (ст. 8) [5, с. 33], адже ряд найбільш важливих положень кримінального процесуального права розміщені у Конституції України, тобто є конституційними нормами, що означає визнання його високої соціальної цінності [6, с. 14]. І з чим варто погодитися, що у такій якості Конституція виступає гарантом дотримання в кримінальному судочинстві прав людини та демократичних основ кримінального провадження [5, с. 35]. При цьому наведеним її роль не обмежується, а, як слушно уточнюють науковці, норми Основного Закону визначають зміст і цілі кримінального процесуального законодавства, засади і спрямованість органів держави, які здійснюють кримінальне провадження, встановлюють гарантії прав і свобод осіб, які залучаються до сфери кримінального судочинства [6, с. 58-59]. Тож результатом дії норм Конституції України є формування правової основи кримінального провадження. Зокрема стосовно правових наслідків реалізації у кримінальному провадженні згаданої ст. 3 Конституції України відмічається, що ця норма підвищує відповідальність державних органів і посадових осіб за виконання постановлених перед ними завдань, і саме тому основні права та свободи людини визначають характер і зміст кримінального процесуального закону, а відповідно і всієї кримінально-процесуальної діяльності [6, с. 21-22]. Відповідно до наведеного, безпека особи, обов'язок утвердження та забезпечення безпеки особи у кримінальному провадженні, відповідальність за це державних органів та їх посадових осіб має бути визначено на рівні основ – завдань та засад кримінально-

го провадження у правах та обов'язках його суб'єктів.

Тому варто погодитися з науковцями, які відмічають, що залежно від виконуваних функцій та завдань, які покладені на учасників кримінального провадження у процесі виявлення, попередження, припинення, розкриття або розслідування кримінальних правопорушень, а також у судовому розгляді кримінальних проваджень, можна виділити таких суб'єктів, які наділені правом на державний захист [5, с. 168]. Свого часу О. О. Гриньків, А. О. Ляш пропонували ст. 59 Конституції України доповнити частиною 3 такого змісту: «Кожен громадянин має право на забезпечення безпеки у разі наявності реальної загрози його життю, здоров'ю чи майну» [3, с. 118]. На цей час його регулюванню у кримінальному судочинстві присвячено як окремі статті КПК України, так і такі нормативно-правові акти кримінального процесуального законодавства як Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів». Це вказує на те, що забезпечення безпеки (державний захист) учасників кримінального провадження існує, по-перше, як самостійний напрям кримінального провадження, по-друге, як окрема система норм кримінального процесуального права – процесуальний інститут, по-третє, як суб'єктивне право учасників кримінального провадження та юридичний обов'язок уповноважених державних органів та їх посадових осіб, нарешті, як окреме завдання кримінального провадження.

У цьому контексті зауважимо, що відповідно до вимог ч. 3 ст. 9 КПК України будь-які закони та інші нормативно-правові акти України, положення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати КПК України. Тож питання безпеки учасників кримінального провадження, встановлення та реалізації їх права на забезпечення безпеки (державний захист) насамперед мають віднайти своє закріплення на рівні КПК України. А саме, як було зазначено, як його завдання. І тому, базуючись на визнанні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю, у сфері кримінального судочинства вони повинні бути визначені як завдання, яке покладає на уповноважених державних органів та їх посадових осіб обов'язок вживати вичерпних заходів щодо їх утвердження і забезпечення, зокрема і безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Однак, КПК України є дещо не послідовним у правовій регламентації вказаного питання. Так, на забезпечення безпеки особи, на відміну від інших складових ст. 3 Конституції України, не вказується ані у завданнях, ані у засадах кримінального провадження. Також у статтях КПК України, які регламентують процесуальний статус оперативних підрозділів, дізнавача, слідчого, прокурора, слідчого судді, судді та суду (ст. ст. 36, 40, 40-1, 41, 321 КПК України) відсутнє посилання на їх процесуальний обов'язок забезпечити безпеку особи згідно із законодавством. Єдине згадування у цьому плані становить ст. 205 КПК України, яка покладає на слідчого суддю

обов'язок вжити необхідних заходів для забезпечення безпеки особи згідно із законодавством, але, на жаль, це стосується виключно випадків застосування до особи насильства під час затримання або тримання в уповноваженому органі. Регламентація права на безпеку (державний захист) підозрюваного, потерпілого, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, свідка, перекладача, експерта, спеціаліста, представник персоналу органу пробації тощо (ст. ст. 42, 56, 66, 68, 69, 71 КПК України) не носить характеру окремого права таких осіб, а здійснено як окремий прояв права заявляти клопотання. Тож констатуємо відсутність у КПК України системного підходу до закріплення на рівні завдань або засад кримінального провадження питання забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також недостатню його правову регламентацію. Зокрема М. Л. Пасечник з цього приводу вказує, що у КПК 2012 р. питання забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства знайшли своє відбиття лише фрагментарно [8, с. 182]. Особливо актуальним усунення цієї неповноти є з огляду на провідний характер КПК України в системі актів кримінального процесуального законодавства (ч. 3 ст. 9 КПК України). Вважаємо, що ця ситуація, навіть за умови регламентації вказаного питання у спеціальних актах кримінального процесуального законодавства (Законах України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів»), повинна

бути врегульована належним чином. Основу такого врегулювання має становити зміст ст. 3 Конституції України та відповідне відображення на рівні завдань кримінального провадження питання забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

**Висновки.** Підсумовуючи наведене у статті відмітимо, що забезпечення безпеки осіб-учасників кримінального судочинства, є відображенням дії конституційного положення, передбаченого ст. 3 Основного Закону, у сфері кримінального судочинства. Однак, констатуємо неповноту та фрагментарність правового регулювання вказаного питання на рівні КПК України. Тож існує потреба включення відповідних положень щодо цього аспекту у правове регулювання кримінального провадження як елемента системи його завдань, а також завдяки покладанню відповідного обов'язку на державу, її органи та їх посадових осіб з забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. Основа правової регламентації питання забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, має бути здійснена з урахуванням: 1) визначальної ролі Конституції України як особливого джерела кримінального процесуального права та закріплення у її нормах безпеки особи як елемента пріоритетного об'єкта забезпечення з боку держави; 2) з урахуванням ієрархії актів кримінального процесуального законодавства, де закони та інші нормативно-правові акти України, по-

ложення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати КПК України, що передбачає віднесення забезпечення безпеки особи до завдань кримінального провадження, 3) забезпечення системної, комплексної та послідовної правової регламентації суб'єктивного права на безпеку (державний захист) учасників кримінального провадження та юридичного обов'язку уповноважених державних органів та їх посадових осіб його забезпечити, а також визначення належної правової процедури застосування відповідних заходів безпеки, нарешті, стан забезпеченості безпеки особи у кримінальному судочинстві також може бути використано як критерій оцінювання його ефективності.

Як вбачається, нормативне закріплення як самостійного завдання кримінального провадження забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, сприятиме утвердженню та забезпеченню прав і свобод особи у цій сфері та створенню необхідних умов для належного відправлення правосуддя. Своєю чергою перспектива подальших досліджень цієї проблематики стосується удосконалення процедури застосування відповідних заходів безпеки, уточнення кола об'єктів захисту та суб'єктів, які підлягають захисту, встановлення дієвих форм контролю за ефективністю, дієвістю та своєчасністю застосування таких заходів, а також врахування міжнародних стандартів та зарубіжних практик у цій сфері.

### Список використаних джерел

1. Тихий В. П. Безпека людини: поняття, правове забезпечення, значення, види. Вісник Національної академії правових наук України. 2016. № 2. С. 31–46.
2. Тимчаль М. В. Кримінально-правова охорона в Україні осіб, взятих під захист: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук (доктора філософії): 12.00.08. Львів, 2019. 222 с.
3. Гриньків О. О., Ляш А. О. Заходи забезпечення безпеки у кримінальному судочинстві: [монографія]. Тернопіль : Астон, 2012. 260 с.
4. Качмар Б. М. Механізм забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (кримінальний процесуальний аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2017. 20 с.
5. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2013. 824 с.
6. Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ, «ЦУЛ», 2022. 780 с.
7. Голубов А. Є. Мета діяльності органів дізнання та досудового слідства з розслідування кримінальних справ. Юридична наука і практика. 2011. № 1. С. 57–63.
8. Пасечник М. Л. Заходи забезпечення безпеки учасників кримінального провадження як елемент слідчої таємниці. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. № 2(27). С. 180–182. DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i2\(27\).215](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i2(27).215)

**Holubov Artem**, PhD in Law, Senior Scientist Researcher, Associate Professor of National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute»  
ORCID:0000-0001-8608-4206

### Ensuring the safety of persons participating in criminal proceedings as a task of criminal proceedings

The article aims to strengthen the position in order to increase the number of criminal cases in order to ensure the safety of individuals who take part in criminal proceedings. It is noted that criminal conduct has important social significance in the highest task of law enforcement directness for an individual, a partnership, a state. Moreover, based on the constitutional principle of recognition of the greatest social value of people, their life and health, honor and integrity, integrity and security in this sphere of activity Powers, upheld government bodies and their officials are obliged to make final decisions until these provisions are approved and secured, the protection and security of the individual. It is emphasized that security in various aspects is important for the individual. Based on the priority of affirming and ensuring the rights and freedoms of people, individuals involved in criminal proceedings may be ensured the security of participation in criminal proceedings in all aspects.

Emphasis is placed on the need for inclusion at the regulatory level in the regulation of criminal procedural activities as an independent task of criminal progress in order to ensure the safety of individuals who take part in criminal

justice. It is established that the right of an individual to security (sovereign protection) in criminal cases is the basis for the formation of the obligation of the supreme state bodies and their local authorities for their approval and security. The level of security of an individual in criminal justice can also be used as a criterion for assessing its effectiveness. A draft law has been developed that is normatively enshrined in criminal proceedings to ensure the safety of individuals who take part in criminal proceedings, which ensures the affirmation and protection of the rights and freedoms of individuals in this sphere and creation. the necessary minds for the proper administration of justice.

**Keywords:** *criminal justice, criminal justice management, individual safety, security of participants in criminal justice, guarantees of individual rights and freedoms, proper administration of justice.*